

Αποφασιστικός διαγωνισμός

Του Σπ. Παππιά

ΑΥΤΗ την περίοδο βρίσκεται σε εξέλιξη ένας διαγωνισμός για την πρόσληψη υπαλλήλων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Πρόκειται για ανώτερα στελέχη (με βαθμό Α) που προαρίζονται να καλύψουν νευραλγικές θέσεις. Για την επιτυχία στον διαγωνισμό απαιτούνται υψηλά προσόντα και κατάλληλη προετοιμασία. Το μόνο κριτήριο είναι η επάρκεια, οι γνώσεις, οι ικανότητες, αφού δεν υπάρχουν ποσοτώσεις και δεν υπολογίζεται η εθνικότητα. Κανένας όμως στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αγνοεί τη σημασία που έχει η προέλευση των υπαλλήλων της Επιτροπής για τις χώρες - μέλη. Θυμάμαι, από την περίοδο που είχα την ευθύνη του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Δημόσιας Διοίκησης στο Μάαστριχτ, το ενδιαφέρον ορισμένων κρατών, όπως π.χ. της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Ολλανδίας, για την προετοιμασία υποψηφίων ώστε να τους καταστήσουν ανταγωνισμούς με υποψηφίους από άλλα κράτη - μέλη. Και τη μέριμνα των νέων κρατών - μελών (Αυστρία, Σουηδία, Φινλανδία) που διοργάνωναν εθνικούς διαγωνισμούς με σκοπό να στείλουν στην Επιτροπή τα καλύτερα δυνατά στελέχη.

Από αυτό συνάγεται ότι πολλές χώρες, χωρίς να αναιρούν τον ευρωπαϊκό χαρακτήρα αυτών των διαδικασιών, ασκούν στον τομέα των προσλήψεων εθνική πολιτική. Την εκλαμβάνουν δε ως εθνική επένδυση που αποδίδει στο άμεσο και στο απότερο μέλλον, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, όχι μόνον υπέρ των ενδιαφερομένων χωρών αλλά και υπέρ της Επιτροπής. Κανένας άλλωστε δεν παραγνωρίζει τη σημασία της κοινοτικής διοίκησης. Αρκεί να ληφθεί υπόψη ότι:

- Στελεχώνεται από τα 15 κράτη - μέλη.
- Λειτουργεί με 11 επίσημες γλώσσες και με τρεις γλωσσικές εργασίες.
- Προσδιορίζει το κοινοτικό συμφέρον μέσω της «διεύσεως» των εθνικών συμφερόντων.
- Μετέχει της νομοθετικής εξουσίας προτεινόμενης κανονιστικές ρυθμίσεις.
- Έχει την ευθύνη της ορθής εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας.
- Είναι ο φύλακας των συνθηκών.
- Διαχειρίζεται τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Αυτά και μόνο αρκούν για να δικαιολογηθούν το ενδιαφέρον των κρατών - μελών να εντάξουν όσο το δυνατόν περισσότερους υπαλλήλους σε όσο το δυνατόν υψηλότερα αξιώματα. Ενίοτε δεν αποκλείεται και το φαινόμενο

των αντικρουόμενων εθνικών συμφερόντων κατά τη στελέχωση της Επιτροπής, οι υπάλληλοι της οποίας ανέρχονται συνολικά σε 16.239. Από αυτούς οι υπάλληλοι με βαθμό Α, που έχουν και την ουσιαστική ευθύνη των διοικητικών δραστηριοτήτων της Επιτροπής, ανέρχονται σε 5.279 άτομα. Σε αυτά θα προστεθούν τα νέα στελέχη που θα προσληφθούν με τον υπό εξέλιξη διαγωνισμό. Σήμερα μεταξύ των 5.279 θέσεων με βαθμό Α η Ελλάδα κατέχει 297 θέσεις, δηλαδή ποσοστό 6%. Στα «μικρά» κράτη - μέλη τα ποσοστά έχουν διαμορφωθεί αντιστοίχως μεταξύ 1% (Λουξεμβούργο) και 11% (Βέλγιο) ενώ στα «μεγάλα» αντιστοιχεί ποσοστό 11%-15%. Από τη σκοπιά αυτή η Ελλάδα φαίνεται να είναι μάλλον προνομιούχος.

Φυσικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι αποφάσεις λαμβάνονται στην κορυφή και τις κοινοτι-

Η προετοιμασία των υποψηφίων είναι υποχρέωση κάθε κράτους - μέλους

κές πολιτικές διαμορφώνουν εντέλει οι υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι στα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Κανένας όμως δεν μπορεί να παραβλέψει ότι ένα κατ' εξοχήν τεχνοκρατικό σύστημα όπως είναι η Επιτροπή στηρίζεται στη βάση της διοικητικής πυραμίδας. Εκεί δοκιμάζονται οι κοινοτικές πολιτικές και παίρνουν σχήμα ώσπου να φθάσουν στην ηγεσία και να κριθούν οριστικά. Αυτό σημαίνει ότι οι θέσεις των υπαλλήλων της Επιτροπής για τις οποίες μιλάμε είναι θέσεις ιδιαίτερης σημασίας για τη διαμόρφωση των κοινοτικών πολιτικών ή για την αξιολόγηση των εθνικών συμφερόντων και την περαιτέρω προώθησή τους. Αυτά τα στελέχη, από τη στιγμή που θα χριστούν κοινοτικοί υπάλληλοι, λειτουργούν φυσικά με μόνο γνώμονα το κοινοτικό συμφέρον. Η εθνικότητά τους όμως τους συνοδεύει και είναι σε θέση να εξηγήσουν, ως καλύτεροι και πιο ευαίσθητοι γνώστες, το συμφέρον της χώρας από την οποία προέρχονται.

Οι διαπιστώσεις αυτές καθιστούν ιδιαίτερης σημασίας τον τρέχοντα διαγωνισμό. Θέλει μια χώρα να προσληφθούν όσο το δυνα-

τόν περισσότεροι από τους υποψηφίους της; Τότε δεν πρέπει να αφήσει τα πράγματα στην τύχη τους. Διότι, εφόσον δεν ισχύουν ποσοτώσεις, για να εισέλθουν στην κοινοτική διοίκηση νέοι υπάλληλοι από μια χώρα πρέπει αυτή η χώρα να τους προετοιμάσει. Να τους εκπαιδεύσει, δηλαδή, ώστε να πετύχουν στον διαγωνισμό. Αυτή η εκπαίδευση συνίσταται κυρίως στην εκμάθηση της τεχνικής του διαγωνισμού, καθώς επίσης στην καθοδήγηση των υποψηφίων σε ποια σημεία να επικεντρώσουν την προσοχή τους ως προς το ουσιαστικό μέρος της διαδικασίας. Χωρίς αυτό το βοήθημα και ο πιο καλός γνώστης των κοινοτικών θεμάτων μπορεί εύκολα να αποτύχει για λόγους στην κυριολεξία τακτικής. Αλλιώς η προετοιμασία των υποψηφίων είναι υποχρέωση κάθε κράτους - μέλους. Τόσο απέναντι στους πολίτες του, για να τους δώσει την ευκαιρία και τα εφόδια, όσο και απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για να τη στηρίξει με ικανά στελέχη.

Επιτυχία στον διαγωνισμό όμως δεν σημαίνει αναγκαστικός και πρόσληψη. Στο τέλος της διαδικασίας η Επιτροπή καταρτίζει μια λίστα επιτυχόντων, από την οποία οι υπηρεσίες καλύπτουν τις ανάγκες τους την επόμενη τριετία. Συνεπώς το προφίλ των επιτυχόντων, τόσο από πλευράς ποιότητας όσο και από πλευράς διαφοροποίησης ώστε να ταιριάζει σε ευρύ φάσμα αναγκών, έχει ιδιαίτερη σημασία. Γίνεται αναληπτό έτσι ότι απαιτείται πρόνοια για «ποικιλία» υποψηφίων, όπως φροντίζουν όλες οι χώρες.

Ο υπουργός Δημόσιας Διοίκησης κ. Αλ. Παπαδόπουλος θα ανοίξει νέους δρόμους στη διαμόρφωση των σχέσεων της χώρας με την κοινοτική διοίκηση αναλαμβάνοντας σχετικές πρωτοβουλίες. Μπορεί π.χ. να ζητήσει να του υποδείξουν όλα τα υπουργεία υποψηφίους που να καλύπτουν τις προϋποθέσεις του διαγωνισμού. Και εν συνεχεία να τους προετοιμάσει με ένα ειδικό πρόγραμμα που θα αυξήσει τις πιθανότητές τους να πετύχουν στον διαγωνισμό. Ορισμένα κράτη χρησιμοποιούν προσωρινά σε έκτακτες θέσεις τους επιτυχόντες ώσπου να απορροφηθούν από την Επιτροπή. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης μπορεί να αναλάβει προετοιμασία των υποψηφίων δημιουργώντας μια άτυπη «σχολή εκπαιδευσέως» υποψηφίων για κοινοτικούς διαγωνισμούς. Δηλαδή, αυτή η διαδικασία μπορεί να παγιωθεί και να ισχύει σε κάθε διαγωνισμό προσλήψεων στην Επιτροπή ώστε οι υποψήφιοι να ανταγωνίζονται με ίσους όρους τους υποψηφίους χωρών που προετοιμάζουν ουσιαστικά τους δικούς τους υποψηφίους.

Ο κ. Σπ. Παππιάς είναι γενικός διευθυντής της 10ης ΓΔ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αρμοδιότητα τον πολιτισμό, την ενημέρωση και τα οπτικοακουστικά μέσα.